

สรุปโครงการการพัฒนาเกษตรกรและพัฒนาการเลี้ยงแพะ-แกะของจังหวัดน่านสู่ความยั่งยืน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

1. มีนวัตกรรมหรือแกนนำเกษตรกรที่เข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำสามารถชักชวนเกษตรกรรายอื่นเข้าร่วมกิจกรรม กล้าที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความเสียสละ ประสานงานเก็บข้อมูล ศึกษาค้นคว้าหาแหล่งความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและช่วยเหลือกลุ่ม มีการเข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการพัฒนาศักยภาพตนเองที่ทางคณะผู้วิจัยจัดขึ้นอยู่เสมอและสามารถเชื่อมโยงร่วมทำงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี
2. สมาชิกเกษตรกรในกลุ่มให้ความร่วมมือการทำงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการเชื่อมโยงการวิจัยและการเรียนการสอนใช้พื้นที่ฟาร์มเป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้ให้กับนิสิตนักศึกษา ได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีปัญหาในพื้นที่เป็นตัวตั้งในการแก้โจทย์ โดยนิสิตสามารถที่จะแลกเปลี่ยนรู้เรียนรู้กับนวัตกรรม เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จ
3. เกษตรกรรุ่นใหม่เป็นอีกกลุ่มคนที่มีการรับรู้ที่ไว กล้าคิด กล้าแสดงออกสนใจลองสิ่งใหม่และการเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย
4. เกษตรกรมีทุนทรัพย์ และทรัพยากรในการเลี้ยงพอสมควร จะช่วยผลักดันให้การพัฒนาการเลี้ยงแพะ-แกะ เป็นไปได้เร็วมากขึ้น
5. มีจำนวนสัตว์ที่มากพอในการขับเคลื่อนการตลาดทั้งภายในและภายนอกจังหวัด
6. ทีมผู้ช่วยวิจัยในพื้นที่ เป็นตัวเชื่อมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ถ่ายทอดองค์ความรู้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ร่วมคิดวางแผนกำหนดทิศทางเป้าหมายให้มีความชัดเจน ช่วยแก้ไขปัญหา เกิดความสามัคคีที่ดี ทำให้การทำงานราบรื่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
7. มีสถาบันการศึกษาอยู่ในพื้นที่ สามารถปฏิบัติงานและติดตามงานได้อย่างต่อเนื่อง
8. หน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/ปศุสัตว์อำเภอ หน่วยงานราชการ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีช่วยสนับสนุนส่งเสริม เช่น เวชภัณฑ์ และการดูแลจัดการสุขภาพเบื้องต้น การลงพื้นที่ติดตามเกษตรกรอย่างต่อเนื่องร่วมกัน ทำให้เกิดความสามัคคีที่ดี และงานมีประสิทธิภาพ
9. รูปแบบกลไกความร่วมมือที่สร้างขึ้นระหว่างหน่วยงานและเกษตรกร โดยมีคณะผู้วิจัยเป็นผู้ประสานเชื่อมโยง ทำงานบนพื้นฐานข้อมูลเดียวกันที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันได้
10. การบูรณาการการพัฒนาการเลี้ยงแพะ-แกะที่ได้รับการบรรจุเข้าสู่การขับเคลื่อนงานนโยบายกรมปศุสัตว์ระดับพื้นที่จังหวัดน่าน (DLD Co-ordinator : DLD-C) เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกษตรกรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดความเชื่อมั่น เชื่อใจ มีกำลังใจ และอุ้นใจที่การเลี้ยงแพะ-แกะได้รับความสนใจและการสนับสนุนจากหน่วยงาน ทำให้มีการขับเคลื่อนการเลี้ยงและการตลาดเพิ่มมากขึ้น

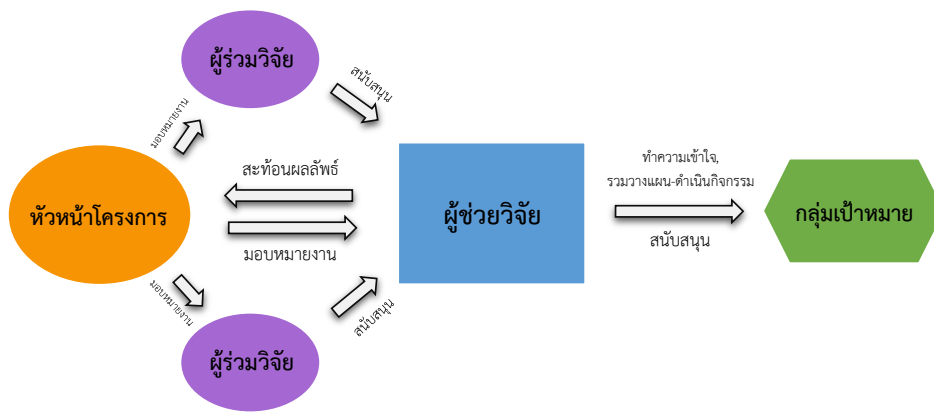
ปัญหาและอุปสรรค

ตารางที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการจำแนกตามผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน
เกษตรกร	<ol style="list-style-type: none">1. เวลาในการลงพื้นที่ทำงาน ที่ไม่ตรงกันระหว่างคณะผู้วิจัยและเกษตรกร2. เกษตรกรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาเชิงพื้นที่และยังมีแนวคิดในรูปแบบเดิม3. ข้อจำกัดในด้านอายุ ซึ่งการปรับเปลี่ยน เรียนรู้ ในการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ สามารถเป็นไปได้ช้า4. ปัญหาการสื่อสารของเกษตรกร ยังเข้าไม่ถึงเทคโนโลยีทางการสื่อสาร จึงเป็นข้อจำกัดในการจะลงไปดำเนินงานในแต่ละครั้ง5. ฟาร์มเกษตรกรบางแห่งอยู่ห่างออกไปจากชุมชน ทำให้การเข้าไปติดตามงานทำได้ยาก6. ช่วงฤดูฝนไม่สามารถเข้าถึงฟาร์มเกษตรกรบางส่วนได้ เนื่องจากรถไม่สามารถเข้าฟาร์มได้ตามปกติ ต้องใช้โซ่พันล้อรถทำให้การปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่7. ช่วงฤดูกาลการเพาะปลูกหรือการเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร การรวมกลุ่มในการจัดกิจกรรมดำเนินการทำได้จำกัด8. นวัตกรรมบางพื้นที่ มีบทบาทตำแหน่งที่หลากหลายด้าน ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่โครงการจัดขึ้นได้ในทุกครั้งจึงขาดความต่อเนื่อง9. การติดต่อประสานงานนัดหมายต้องคอยเน้นย้ำตลอดไม่เช่นนั้นจะเกิดการขาดเคลื่อน
หน่วยงาน	<ol style="list-style-type: none">1. ข้อจำกัดของจำนวนบุคลากรในหน่วยงานไม่เพียงพอ ทำให้ต้องทำหลายหน้าที่และดูแลในหลายอำเภอ จึงไม่สามารถร่วมกิจกรรมการลงพื้นที่ได้ไม่ทั่วถึง2. บุคลากรของหน่วยงานมีการโยกย้ายทำให้ไม่มีความต่อเนื่องของการทำงานร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำความเข้าใจเรื่องเป้าหมายและลักษณะการดำเนินงานโครงการกับเกษตรกร หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่เริ่มต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานสำเร็จบรรลุตามระยะเวลาที่กำหนด
2. ควรสร้างความสัมพันธ์กับพื้นที่ในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น สร้างการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ อย่างเต็มที่ แม้ผลที่เกิดขึ้นจะสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ตาม
3. ควรมีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง โดยระบุวันและเวลาที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานสามารถทำได้ อย่างราบรื่น หรือหากเกิดปัญหาก็สามารถเข้าไปแก้ไขได้ทันที

ภาพที่ 1 กลไกการทำงานของผู้ช่วยวิจัยในโครงการ